

LA CARBONERA DE CÀNOVES

Victòria Bartroli Baena

**Àngels Espinasa Ferrer i
Janina Puig Guàrdia**

Fa 11 anys que des del projecte **CAP INFANT SENSE CONTE** fomentem l'ús de la llengua catalana, l'hàbit lector i la creativitat dels infants. Durant tots aquests anys hem fet créixer aquesta iniciativa educativa, cultural i social que pretén que, des de petits, sapiguem apreciar el valor i el gust per la lectura, ja que són molts els beneficis de llegir: ajuda a enriquir el vocabulari, a millorar la comprensió lectora, la concentració, les habilitats lingüístiques, l'èxit escolar, etc. En definitiva, llegir ens ajuda a créixer, a descobrir, a viatjar, a reflexionar, a pensar, a ser lliures...

Els contes ofereixen un munt de possibilitats de cara al desenvolupament dels infants i són una important eina per enfortir la seva imaginació. Fomentar l'hàbit lector ofereix als infants, i a tothom en general, les eines necessàries per adquirir habilitats de reflexió, anàlisi o esforç que li serviran al llarg de la seva vida i que beneficiaran la societat de manera directa o indirecta.

La lectura ens dona la llibertat de pensar i de somiar en un món millor; és una eina poderosa per al benestar mental, emocional i social de les persones; ens ajuda a continuar aprenent i creixent en cada etapa de la vida.

Les il·lustracions no estan pintades perquè cadascú pugui personalitzar-les amb els colors que més li agradin, segons la seva creativitat i imaginació.

* * *

Des del web www.capinfantsenseconte.org es poden descarregar els diferents contes que hem publicat.

© Victòria Bartroli Baena

© Àngels Espinasa Ferrer i Janina Puig Guàrdia

1a edició: Abril del 2025

Tirada: 1.000 exemplars

Impressió i maquetació: iGràfic · www.igrafic.com

Coordinador de l'edició: Antoni Argent Ballús (info@capinfantsenseconte.org)

Text i traducció a l'anglès: Victòria Bartroli Baena

Il·lustradores: Àngels Espinasa Ferrer i Janina Puig Guàrdia

Assessora artística: Mar Garriga

Correcció ortotipogràfica i d'estil: Núria Masdeu Martínez

Dipòsit Legal: B 5014-2025

Imprès a Catalunya

Índex

Conte	4
English translation	16

En un temps no gaire llunyà, al poble de Cànoves, hi vivia una noia que sempre corria amunt i avall per la vora d'una riera, la de Vallforners. Quan podia, enfilava el camí fins ben amunt, arribava al pantà i, si encara s'hi veia amb cor, anava una mica més enllà. Caminava i caminava fins que arribava al castanyer de Can Cuch, on sempre saludava un pastor, que sovint s'hi refugiava a sota.

Des de feia temps s'anunciava una sequera important i, finalment, es va produir. La gent de les zones del voltant i de més lluny que havien sentit a parlar d'aquell territori es van dedicar a visitar-lo, tot fent malbé els camins, perquè hi llençaven deixalles que malmetien l'entorn. Poc temps després, el paisatge era ben diferent: sec, brut, lleig...

La noia, a qui li encantaven els animals, va deixar de veure cabirols, i fins i tot el seu animal favorit: el tritó del Montseny. Durant dies i dies va repetir la mateixa excursió, però no era capaç de trobar els tritons amb els quals havia compartit moltes aventures. Finalment, després de buscar molt minuciosament, va veure'n un i, com que estava preocupada, li va dir:

—Feia dies que no et veia!.

—Tens raó. Són dies estranys —va respondre el tritó.

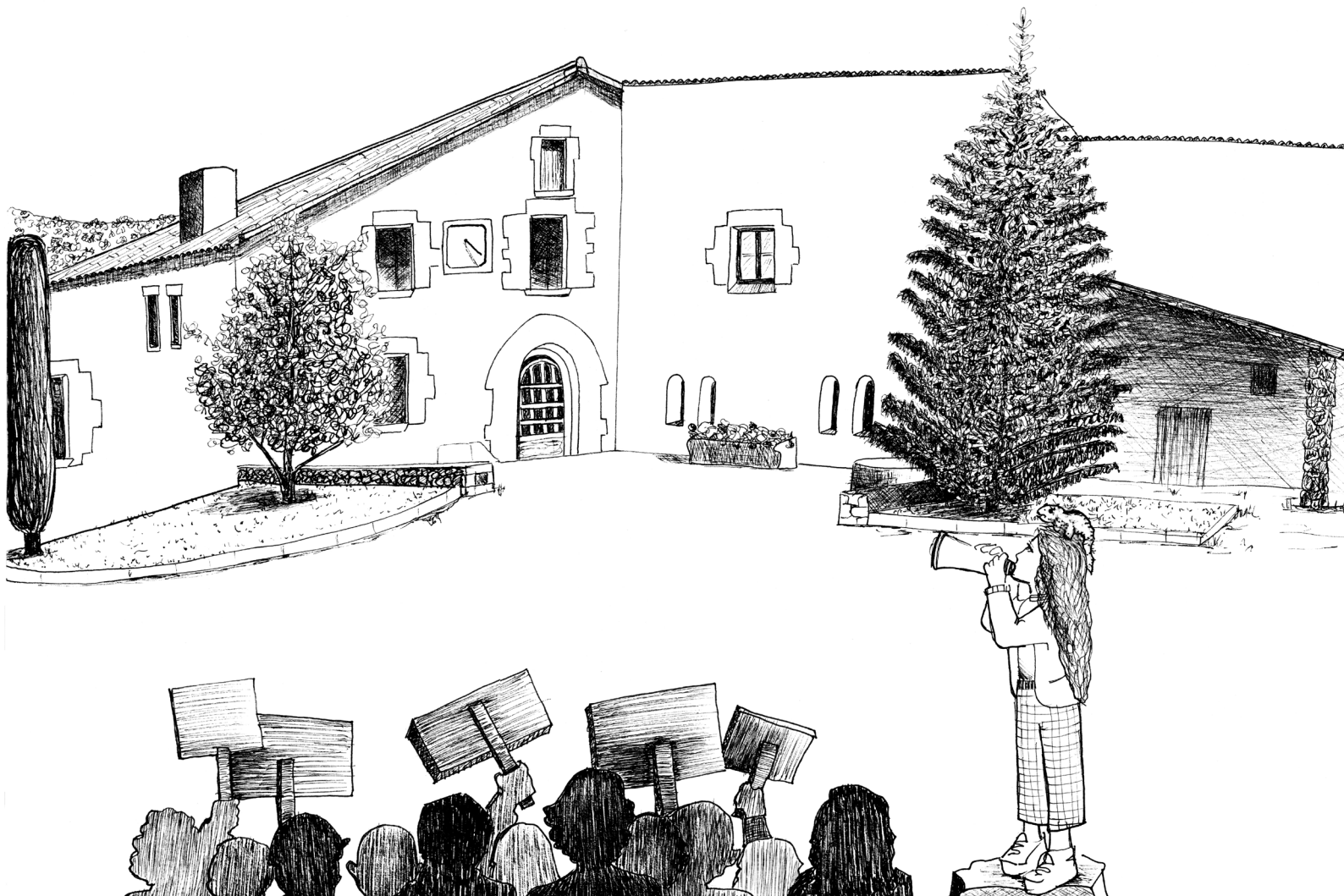
—On és la teva família? Per què estàs sol? —va preguntar, nerviosa.

—A poc a poc han anat desapareixent. L'aigua de la riera cada cop està més bruta i no podem pondre ous si no tenim aigua neta —va contestar el tritó.

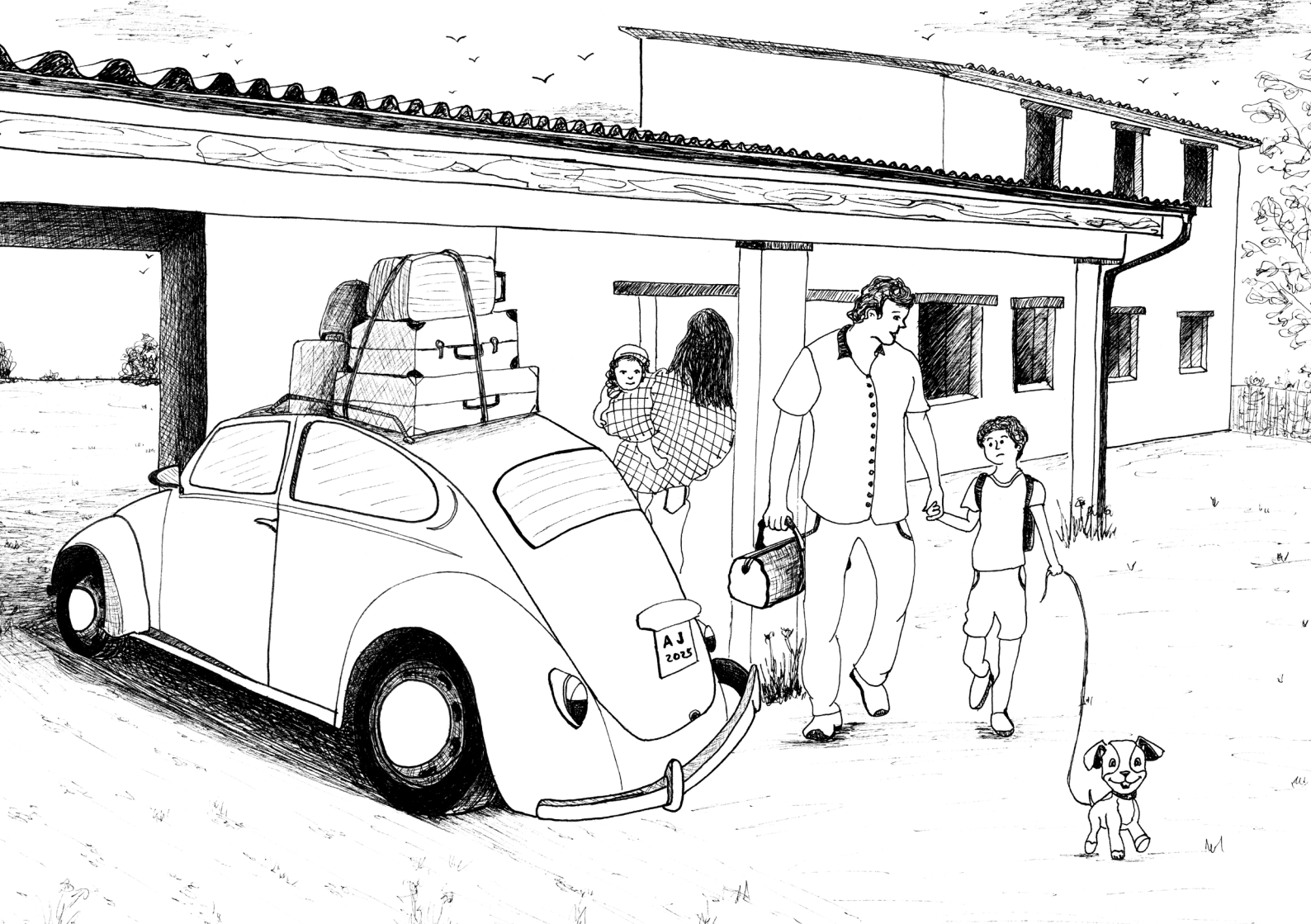

Esverada per la situació, va remoure cel i terra per tal de trobar una solució. Va aconseguir parlar amb els habitants de Cànoves i convèncer-los perquè es manifestessin. Gràcies a això els va quedar clar que calia fer alguna cosa per ajudar aquells pobres animals.

Al cap d'un temps, però, va arribar la pitjor de les notícies: aviat començarien la construcció d'un complex residencial i comercial, cosa que arrasaria part dels camps que envoltaven el poble. La noia estava cada cop més enfadada i la gent, tot i que li donava suport, semblava que perdia la fe.

Van començar els moviments de terres i els habitants van anar abandonant les cases. Era gairebé com un sorteig. Cada dia, una família del poble agafava les seves coses, deixava la casa i marxava. Abandonaven el poble i tot allò tan fantàstic que hi havia a dins. Finalment, els únics que restaven van ser la noia i la seva família. Ella, però, va decidir enfrontar-se a tothom. A qui fes falta.

L'últim dia només quedava casa seva per tirar a terra i no hi havia ningú que la pogués ajudar perquè tothom ja havia marxat. Així, doncs, ella sola, juntament amb el tritó que li havia estat fent companyia aquells darrers dies mentre netejaven l'aigua de la riera, van plantar-se davant de l'excavadora que havia d'enderrocar la casa.

Va ser un moment difícil: la noia i el tritó estaven davant de l'excavadora i cap dels dos no volia fer un pas enrere. És clar que l'excavadora era molt més forta i perillosa i que, amb el moviment d'una palanca, podia fer que tot desaparegués. Però la noia tenia valentia, tenia el tritó i, de cop i volta, el suport de tota la gent que havia hagut de marxar de Cànoves, així com el de parelles de cabirols, alguns senglars i moltes famílies de tritons, que creien que la causa de la noia mereixia estar un temps fora de l'aigua.

L'excavadora es va quedar completament immòbil i, davant d'aquella quantitat de persones i animals, va veure que no hi podia fer res. Es va produir un silenci meravellós seguit d'un moment d'aquells que fan història. Els habitants de Cànoves van agafar llenya dels boscos del voltant i van començar a apilar-la damunt de l'excavadora. Tota la gent del poble hi va participar i, després de fer-hi uns petits orificis, hi van llançar un llumí que va provocar que la llenya cremés lentament.

Unes hores després, d'allà va començar a sortir carbó: «el carbó de Cànoves». Tothom es va adonar que allò que havien aconseguit era tan especial que van iniciar la tradició de la carbonera. I tot va ser gràcies a la noia que, juntament amb els seus tritons i cabirols, no va perdre mai la fe.

— FI —

THE “*CARBONERA*” IN CÀNOVES

Not a long time ago, in the little village of Cànoves, there was a girl who loved spending all her days running up and down the little river of Vallforners. Whenever she could, she ran all the way up to the dam and even higher up, to the old chestnut tree of Can Cuch where she always talked with a shepherd who used to take refuge in its trunk in the cold days.

Back then the news was full of the dangers of a big drought which finally became true. People from the area had heard of that drought and before it was a reality, Cànoves started receiving more and more tourists who instead of taking care of the area, littered it. After a while, the area was sickeningly dirty.

The girl, who loved the animals, noticed the deer from the area were gone. She couldn't even see her favorite animal: the lizards from Montseny. She repeated the same excursion many days but she was completely unable to find the lizards whom she had shared many adventures with. Finally, after a long and close research she could find a lizard and since she was so worried, said:

- It's many days since I last saw you.
- You're right. Things are changing- replied the lizard.
- Where is your family? Are you on your own?- she asked.
- Little by little, we are all disappearing. The water in our rivers is so dirty, we cannot lay any eggs- said the lizard.

Devastated by the answer, the girl moved heaven and earth to find a solution. She talked with the inhabitants in Cànoves and insisted on demonstrating against the situation. Thanks to all that, every person in Cànoves realised how important it was to help those little animals.

Things got even worse: the rumour of the building of a massive residential and commercial area became a fact. That meant all the fields in the area would be destroyed along with all the species who lived there. The girl was both angry and sad and even though more and more people supported her, she was losing faith in being able to change things. Earth moving works started and the inhabitants had to leave Cànoves. Houses were abandoned. It was just like a raffle. Everyday, a new family picked all their belongings, left home and started a new life in a new place. They abandoned Cànoves and all the nice and good things in the village. At the end, the girl and her family were the last who remained in Cànoves. However, she decided to confront the cranes and make it difficult to force them to leave.

Her house was the last to be demolished but she was completely alone as everybody was gone. That moment, the girl along with the only lizard she was able to find, stood in front of the crane so that it could not demolish her house.

It was a hard moment: the girl and the lizard in front of the crane and none of them would move. Obviously the crane was far stronger than the girl but she was brave, determined and had the support of the lizard. Suddenly she heard some noise and turned to find those people who had left, were back to support her. Also, some deer, wild boards and many tritons were after her proving she was right.

The excavator stood still and with so many people and animals, it realised there was nothing to do. That very moment there was complete silence; it was one of those moments that make history. Every person in Cànoves took some logs from the forests around and put them on top of the excavator. There was not a single person who didn't take a log. After that, they made some little holes and lit it up making the wood start burning. A few hours later, those logs had become charcoal: charcoal from Cànoves, very popular in the area. People realised that what they had made was amazing and this is how the tradition of the "carbonera" started. The most important thing is how it started: everything thanks to a little girl who, with the support of deer and lizards, never lost faith.

— THE END —

Ajuntament
de
Cànoves i Samalús

www.capinfantsenseconte.org